

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

4.Bf.339/2023/47. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2024. március 19. napján tartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t:

A kábítószer-kereskedelem büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 és társa ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2023. szeptember 13. napján kihirdetett 93.B.344/2021/195. számú ítéletét megváltoztatja.

Terhelt1 I. rendű vádlott kiutasításának tartamát 10 (tíz) évben állapítja meg.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét mindkét vádlott tekintetében helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztésbe Terhelt1 I. rendű vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is beszámítja.

A másodfokú eljárás során felmerült 95.250,- (kilencvenötezer-kétszázötven) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S:

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2023. év szeptember hó 13. napján kihirdetett 93.B.344/2021/195. számú ítéletében Terhelt1 I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett kábítószer-kereskedelem büntetében [Btk. 176. § (1) bekezdés IV. fordulat és (3)

bekezdés] és lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntetében [Btk. 325. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés a pont], amiért őt, halmazati büntetésül, 10 év – fegyházban végrehajtandó – szabadságvesztésre ítélte és végleges hatállyal kiutasította Magyarország területéről. Megállapította, hogy Terhelt1 I. r. vádlott a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[2] Terhelt2 II. r. vádlott bűnösségét kábítószer-kereskedelem büntetében [Btk. 176. § (1) bekezdés IV. fordulat, (3) bekezdés] állapította meg, amiért őt – mint visszaesőt – 5 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy Terhelt2 II. r. vádlott a szabadságvesztés büntetése háromnegyed részének kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

[3] Az elsőfokú bíróság Terhelt1 I. r. vádlott vonatkozásában rendelkezett a letartóztatásban, illetve Terhelt2 II. r. vádlott tekintetében az ingatlanra korlátozott bűnügyi felügyeletben töltött időnek a kiszabott szabadságvesztésbe történő beszámításáról. Ez utóbbi esetében akként, hogy öt nap bűnügyi felügyeletet egy nap szabadságvesztésnek feleltetett meg. A törvényszék szintén rendelkezett az eljárás során lefoglalt nagyszámú bűnjel további sorsáról akként, hogy azok nagy részét elkobozta, míg mások lefoglalását megszüntette és tulajdonosaiknak kiadni rendelte. Végezetül a törvényszék a bűnösnek kimondott vádlottakat külön-külön – felmerülésük arányában – kötelezte a bűnügyi költség viselésére.

[4] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész jelentett be fellebbezést Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak terhére, a velük szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés súlyosítása érdekében.

[5] Terhelt1 I. r. vádlott és védője a teljes ítélet ellen, míg Terhelt2 II. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése érdekében jelentettek be fellebbezést.

[6] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.842/2021/62. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, azonban Terhelt1 I. r. vádlottal szemben elrendelt végleges hatályú kiutasítást jogsértőnek minősítette. Kifejtette, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére, vagy a másodfokú bírósági eljárásban bizonyítás elrendelésére okot adó eljárási szabálysértést nem vétett az elsőfokú bíróság. A törvényszék a tényállás teljeskörű feltárásához szükséges bizonyítást lefolytatta, az elutasított bizonyítási indítványokat észszerűen megindokolta és megalapozott tényállást állapított meg, amely mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt hibáktól és hiányosságoktól, ennél fogva alkalmas arra, hogy a másodfokú bíróság a Be. 591. § (1) bekezdése alapján a saját határozatát arra alapítsa. Azonban – az ügydöntő határozat megalapozottságát nem érintő – ítéletszerkesztési hibaként jelezte, hogy az elsőfokú bíróság a jogi indokolásban tüntette fel a vádlottak tartózkodási helyén lefoglalt és értékesítésre szánt kábítószeresek összesített mennyiségét, pedig ezek az adatok a vádlottak cselekvőségéhez tartozó tények. Erre figyelemmel az ítélet [108] és [109] bekezdéseiben írtakat a tényállás körében szükséges elhelyezni, de legalábbis figyelembe venni. Egyebekben a Fővárosi Törvényszék meggyőző érveléssel vetette el Terhelt1 I. r. vádlottnak és védőjének az albérlőre vonatkozó, az I. r. vádlott védőjének, valamint Terhelt2 II. r. vádlottnak és védőjének a II. r. vádlott első gyanúsított kihallgatásának kirekesztésére irányuló, illetve a II. r. vádlottnak és védőjének

tanú6 tanú vallomására alapított érvelését, védekezését. A fellebbviteli főügyészség az átiratának további részeiben részletesen elemezte azokat az – elsősorban a II. r. vádlott és védője által megfogalmazott – eljárásjogi hibákat, amelyek álláspontjuk szerint az érintett bizonyítékok törvényes felhasználásának lehetőségét kizárták. A fentieken túlmenően mindössze az ítélet [37] bekezdésének utolsó mondatának kirekesztését indítványozta, amelyet azzal indokolt, hogy az tényekkel alá nem támasztható feltételezést tartalmaz a fogvatartottak egymás közötti információcseréjére vonatkozóan. Ez azonban a bizonyítékok értékelésének helyességét nem vonja kétségbe, az elsőfokú bíróság okfejtése a bizonyítás eszközein alapul és a logika szabályainak is megfelel. Ilyen körülmények között a felmentésre irányuló indítványok valójában a bizonyítékoknak a másodfokú bírósági eljárásban tilalmazott felülmérlegelését célozza, amely eredményre nem vezethet. Az elsőfokú bíróság okszerű következtetést vont a vádlottak bűnösségére és a bűncselekmények büntetőjogi minősítése is megfelelő. A büntetés kiszabása körében a fellebbviteli főügyészség annak az álláspontjának adott hangot, hogy nem értékelhető enyhítő körülményként Terhelt2 II. r. vádlott javára az a körülmény, hogy a terhére megállapított kábítószer mennyisége a jelentős mennyiség alsó határát mindössze kétszeresen haladta meg, mert ez nem tekinthető a határ alsó részéhez közel eső mennyiségnek, különös figyelemmel arra, hogy a súlyosabb minősítést adó mennyiség felső határát a törvény nem határozza meg. További súlyosító körülményként indítványozta értékelni mindkét vádlott vonatkozásában a kábítószeres bűncselekmények budapesti elszaporodottságát, amelyet a Központi Statisztikai Hivatalnak az elkövetési időszakot érintő, folyamatosan emelkedő adataival támasztott alá. Végezetül az időmúlás nagyobb nyomatékka történő enyhítő körülményként értékelését sem találta megalapozottnak, mert a bűncselekmény befejezésétől eltelt idő annak tárgyi súlyához, törvényi fenyegetettségéhez képest hosszúnak nem tekinthető. Összességében az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztések tartamát enyhének ítélte meg és mindkét vádlott vonatkozásában a kiszabott szabadságvesztések súlyosítását szorgalmazta. Terhelt2 II. r. vádlottal szemben a súlyosabb szabadságvesztéshez igazodóan hosszabb tartamú közügyektől eltiltás kiszabását is indítványozta. Terhelt1 I. r. vádlott tekintetében rámutatott, hogy a nem magyar állampolgár kiutasítása törvényes volt, az elsőfokú bíróság ebbéli rendelkezése megfelel a Btk. 59. § (1), (3) és (4) bekezdés b) pontjában írt szabályoknak, azonban mivel az I. r. vádlott a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező Európai uniós állampolgár is a Btk. 60. § (3) bekezdése értelmében végleges hatállyal nem lett volna kiutasítható, ezért e rendelkezést határozott tartamú kiutasításra szükséges megváltoztatni.

[7] Terhelt1 I. r. vádlott védője fellebbezésének részletes írásbeli indokolásában az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását szorgalmazta elsősorban akként, hogy az ítéltábla mentse fel Terhelt1 I. r. vádlottat az ellene emelt vád alól, másodsorban a terhelttel szemben kiszabott büntetés enyhítését kérte a másodfokú bíróságtól. Jogorvoslati nyilatkozatában elsősorban azzal érvelt, hogy a törvényszék a történeti tényállást alapvetően és elsősorban Terhelt2 II. r. vádlott első gyanúsított kihallgatása alkalmával tett vallomására alapozta, amelyről maga a törvényszék is megállapította, hogy azt a II. r. vádlott amfetamin és kannabisz hatása alatt tette, szervezetében ezeket az anyagokat laborvizsgálatok eredményeként kimutatták. Ezzel összefüggésben a védő hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság nem folytatott bizonyítást arra vonatkozóan, hogy az utóbb perdöntő jelentőségűnek bizonyult gyanúsított vallomás megtételekor egyáltalán kihallgatható állapotban volt-e a II. r. vádlott. A védő maga is rámutatott, hogy a kihallgatott terhelt szervezetében igazolt kábítószer hatóanyag jelenléte nem feltétlenül eredményezi azt, hogy a kihallgatott személy által előadottak nem vehetőek figyelembe bizonyítékként, mert ennek a körülménynek akkor van jelentősége, ha az kihat a tudatára, a vallomástételi képességére. A védői álláspont szerint azonban ennek eldöntése nem a bíróság kompetenciájába tartozó jogkérdés, hanem

szakértelmet igénylő szakértői feladat, amelyre vonatkozó védői bizonyítási indítványt az elsőfokú bíróság elutasított. Az ehhez kapcsolódó más bizonyítékok, úgymint házkutatási jegyzőkönyvek és a rendőr tanúk e tárgykörben tett nyilatkozatai sem mentesek az ellentmondásoktól, amelyek nemcsak a bizonyítékok törvényességét, hanem hitelességét is megkérdőjelezzik. Nehezményezte a védő azt is, hogy a gyanúsítás tárgyát képező bűncselekmény tárgyi súlya miatt kötelező volt a védelem, ezért – az iratok tartalma szerint – Terhelt2 II. r. vádlott számára védőt rendeltek ki, aki azonban elfoglaltságára hivatkozva nem vett részt a kihallgatáson. Ezzel összefüggésben a védő a 8/2013.(III.1.) AB határozatra hivatkozott, amelynek lényege szerint a védőt olyan időben kell kirendelni és a kirendelésről értesíteni, hogy arról tudomást szerezhessen és szükség esetén dönthessen arról, hogy védői jogait óhajtja-e, tudja-e gyakorolni. Jelen ügyben semmilyen értesítéssel kapcsolatos igazolás nem áll rendelkezésre, továbbá tény Terhelt2 II. r. vádlott kábítószeres állapota, valamint az, hogy védője a rendőrség épületében volt. Ezek a tények okot adhatnak azt feltételezni, hogy a kihallgatást végzők súlyosan gondatlan vagy akár szándékos magatartásukkal szegték meg az eljárásjogi rendelkezéseket. A védő a bizonyítási eljárás törvényességét boncolva aggályosnak értékelte, hogy a hatóságok nem vizsgálták a „feljelentő1” nevű bejelentő személy valódi személyazonosságát, miközben Terhelt1 mozgását és magatartását már régóta figyelte a rendőrség. A védői álláspont szerint a kutatási jegyzőkönyv Terhelt1 I. r. vádlott jogainak lényeges sérelmével készült, figyelemmel arra, hogy segítőként nyomozószerv tagja nem járhat el, és e tekintetben a bíróság ezzel ellentétes feltételezése nem bizonyíték. Az eljárás során esetleges elkövetőként felmerült név14 ukrán állampolgár szerepe sem tisztázott az ügyben, jóllehet a védelem erre vonatkozó több tanúbizonyítási indítványt is előterjesztett. Összességében a védő álláspontja szerint az elsőfokú bíróság kizárólag a vádat alátámasztó bizonyítékokat vette figyelembe, amely hozzáállás leginkább Terhelt2 II. r. vádlott vallomásainak értékelése során érhető tetten. Az ítélet több helyen a valószínűsítést, illetve a bíróság által vélt életszerűséget is a terhelték terhére értékelte, amelynek eredményeként a törvényszék határozata megalapozatlan, mert az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan állapította meg, a tényállás részben felderítetlen, a megállapított tényállás ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával, illetve indokolási kötelezettségének sem tett eleget a Fővárosi Törvényszék.

[8] Terhelt2 II. r. vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában annak a meggyőződésének adott hangot, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a Be. 592. § (2) bekezdés a), b) és d) pontjai alapján megalapozatlan, mert a törvényszék a tényállást hiányosan állapította meg, továbbá a tényállás részben felderítetlen és végül, az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett. A tényállás hiányosságait illetően a fellebbezés arra mutatott rá, hogy az irányadó tényállás szerint a nyomozó hatóság által megtalált és lefoglalt kábítószer 224 darab egész és 21 darab töredék MDMA tartalmú tableta, valamint 12,28 gramm Amfetamin. Ennek megfelelően amennyiben Terhelt2 II. r. vádlottól lefoglalt fenti kábítószer mennyiség nem a saját fogyasztást szolgálta, hanem azokat a II. r. vádlott tovább

[9] értékesítési céllal szerezte meg Terhelt1 I. r. vádlottól, akkor a megtalált és lefoglalt kábítószernek is a fenti rögzített tételekből kell állnia. Amennyiben 500 darabos csomagokra adagolta azokat a II. r. vádlott – miként azt az elsőfokú bíróság által rögzített tényállás tartalmazza – akkor nem lehet 224 darab egész és 21 darab töredék, ha pedig 100 grammos csomagokra bontotta, abban az esetben nem lehet 12,28 gramm az amfetamin. A tényállás felderítetlensége vonatkozásában arra mutatott rá a védői fellebbezés, hogy az elsőfokú eljárás során nem sikerült tisztázni az I. és II. r. vádlottaktól lefoglalt kábítószeres közös

eredetét vagy annak kizárását. Mindössze a hatóanyag kérdésében tudott állást foglalni a szakértő, mégpedig akként, hogy ebben a tekintetben a két helyről lefoglalt kábítószer különböző. Erre figyelemmel más szakértőt kellett volna kirendelnie az elsőfokú bíróságnak. Ugyanilyen problémaként jelölte meg a korábbi védőként eljáró név11 tanúkenti meghallgatásának elmaradását a védelem, amely eljárási hiányosságok a bűnösség megállapítását és a bűncselekmény minősítését jelentősen befolyásolták. A megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetés tárgyában a védelem is az ítélet [37] bekezdésében tett szubjektív bírói megállapításokat vitatta és az I. r. vádlott védőjéhez hasonlóan megkérdőjelezte a II. r. vádlott első gyanúsított kihallgatása során elmondottaknak a törvényes felhasználhatóságát. Összességében arra az álláspontra helyezkedett, hogy Terhelt2 II. r. vádlott önmagára és Terhelt1 I. r. vádlottra tett terhelő tartalmú vallomását az alapügyben eljáró bíróság elfogadta, ezért elmaradt a további bizonyítási eszközök felkutatása, amely a Be. 183. § (4) bekezdése értelmében kötelessége lett volna a törvényszéknek. Ezzel párhuzamosan a II. r. vádlott kereskedői tevékenysége sem bizonyított, így cselekményének kábítószer-kereskedelemtől való minősítése törvénysértő. A minősítés körében több, a Fővárosi Ítéltábla által hozott korábbi határozatra hívta fel a másodfokú bíróság figyelmét, amelyekkel azt szándékozott alátámasztani, hogy Terhelt2 II. r. vádlott cselekménye kábítószer birtoklásnak vagy kábítószer-kereskedelem kísérletének, esetleg kábítószer-kereskedelem előkészületének minősülhet. Mindezek alapján a védő az elsőfokú ítélet megváltoztatását indítványozta és a megváltozott minősítésre tekintettel Terhelt2 II. r. vádlott büntetésének enyhítését kérte az ítéltáblától.

[10] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezéseket a Be. 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen bírálta el.

[11] A másodfokú bíróság nyilvános ülésén Terhelt1 I. r. vádlott védője az írásbeli fellebbezésében foglaltakat változtatás nélkül fenntartotta és továbbra is az I. r. vádlott felmentését, másodlagosan pedig a kiszabott büntetés enyhítését szorgalmazta. Perbeszédében azokra az eljárási hibákra mutatott rá, amelyek álláspontja szerint a vádlott bűnösségének téves megállapításához vezettek.

[12] Terhelt2 II. r. vádlott védője az írásbeli fellebbezésében foglaltakat szintén fenntartotta és a II. r. terhelt terhére megállapított bűncselekmény enyhébb minősítését, valamint enyhébb büntetés kiszabását kérte. Megismételte, hogy az elsőfokú bíróság ítélete több okból is részben megalapozatlan, amely megalapozatlansági okokat a másodfokú bíróságnak lehetősége van kiküszöbölni, ennek eredményeként eltérő tényállást megállapítani és a vádlottal szemben kevésbé súlyos joghátrányt alkalmazni. A bizonyítékok értékelése körében kiemelte, hogy a törvényszéknek lehetősége lett volna Terhelt2 első vallomását figyelmen kívül hagyni és a második vallomása alapján eltérő minősítés alá eső bűncselekményt megállapítani a terhére. Alapvető kérdésként merül fel az ügyben a védői álláspont szerint az, hogy lehet-e a vádlott beismerő és társát is terhelő vallomására tényállást alapítani, másként fogalmazva elfogadható-e törvényes bizonyítékként az a vallomása, amelyre az elsőfokú bíróság a tényállását alapozta. Ismét felvetette, hogy a szóban forgó vallomás megtételekor a védő nem volt jelen, újfent problémaként említette a két vádlottól lefoglalt kábítószeresek közös vagy eltérő eredetének tisztázatlanságát és mindezek alapján a II. r. vádlott felmentését, másodlagosan pedig bizonyítás felvétele mellett eltérő tényállás megállapítását és a II. r. vádlottal szemben enyhébb büntetés kiszabását indítványozta.

[13] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezések érdemi elbírálását megelőzően a felülbírálat terjedelme kérdésében foglalt állást. Ennek során megállapította, hogy a Be. 590. § (1) és (2) bekezdéseiben megfogalmazottak értelmében a felülbírálat teljeskörű, azaz a másodfokú bíróság az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett. Míg az ügyészség csak a büntetések súlyosítását indítványozta, addig a védelem a megállapított tényállást és ezzel szoros összefüggésben a vádlottak bűnösségét is vitatta, ezért a fentebb idézettek értelmében a korlátozott felülbírálat lehetősége értelemszerűen kizárt volt a törvény rendelkezései szerint.

[14] Az eljárási szabályok megtartásának vizsgálata során az ítéltábla észlelte, hogy a Fővárosi Törvényszék a 2022. év május hó 19. napját (68. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv) követően a következő érdemi tárgyalást 2022. év november hó 23. napján (115. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv) tartotta meg. A Be. 518. § (3) bekezdésének második mondata értelmében – a tárgyalás folytonossága címszó alatt – ha a korábbi tárgyalási hatánap óta hat hónap eltelt, a tárgyalást az ügyész, a vádlott vagy a védő indítványára meg kell ismételni. A bíróság a tárgyalást a tárgyalás korábbi anyaga lényegének ismertetésével ismétli meg. A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy a 2023. év november hó 23. napján megtartott tárgyaláson a bíróság folytatta a tárgyalást annak ellenére, hogy a tárgyalási időköz eltelt. A 115. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv nem tartalmaz adatot arra nézve, hogy a hat hónapos időköz elteltét a tárgyaláson a bíró megállapította-e, és bírói kérdést sem arra vonatkozóan, hogy a perbeli felek kérik-e a tárgyalás megismétlését, azonban a jegyzőkönyv tanúsága szerint az ügyész, a vádlottak és a védők ilyen igénnyel nem álltak elő.

[15] A Be. 518. §-ához fűzött utolsó előterjesztői indokolás szerint az eljárások gyorsítása érdekében a hatályos rendelkezéseket túlhaladóan a törvény a tárgyalás kötelező megismétlése és ennek módjára is új szabályokat írt elő. Megszűnt a tárgyalás megismétlésének törvényi alapú kötelezettsége abban az esetben, ha a tárgyalási hatánapok közötti időtartam a hat hónapot meghaladja. Ilyen esetben kizárólag indítványra köteles a bíróság az eljárást megismételni.

[16] A Be. 609. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság nem ügydöntő végzésével hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a 607. § (1) bekezdésében, valamint a 608. § (1) bekezdésében fel nem sorolt, és a másodfokú eljárásban nem orvosolható olyan eljárási szabálysértés történt, amely lényeges hatással volt az eljárás folytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, illetve az intézkedés alkalmazására. A Be. 609. § (2) bekezdése példálózó jelleggel sorolja fel az (1) bekezdésben említett eljárási szabálysértéseket, amikor a (2) bekezdés a) pontjában akként fogalmaz, hogy ilyen eljárási szabálysértésnek minősül – többek között – különösen, ha a bizonyítás törvényességére vonatkozó rendelkezéseket a vádemelés után megsértették. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a tárgyalási időköz eltelte után a tárgyalás korábbi anyagának ismertetésével történő megismétlés hiánya a fenti eljárási szabálysértést valósíthatta volna meg, amely azonban csak relatív eljárási szabálysértésként értékelhető, mert nem volt lényeges hatással az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére és a büntetés kiszabására sem.

[17] A Fővárosi Törvényszék a fentebb kifejtett eljárási szabálysértésen túl a perrendi szabályokat maradéktalanul megtartotta és az általa lefolytatott igen széleskörű bizonyítási eljárás eredményeként döntően megalapozott tényállást állapított meg, amely csak kisebb kiegészítésekre, pontosításokra szorul, ezek azonban inkább ítéletszerkesztési hibák, mintsem a Be. 592. § (2) bekezdésében felsorolt részbeni megalapozatlansági okok.

[18] Osztotta az ítéltábla a fellebbviteli főügyészség átiratában megfogalmazottakat a tekintetben, hogy az elsőfokú ítélet [108] és [109] bekezdéseiben rögzített azon tények, amelyek Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlott tartózkodási helyén lefoglalt és értékesítésre szánt kábítószeres mennyiségét részletezi, nem a jogi indokolás részét képezik, hanem a vádlottak cselekvőségéhez tartozó olyan tények, amelyekből további következtetést kell levonni a vádlottak bűnössége és a cselekmények jogi minősítése tárgyában. Ezért az ítéltábla a fentebb megjelölt bekezdéseket – ugyanilyen sorrendiségben – az elsőfokú ítélet történeti tényállásának részébe illeszti a [15] bekezdést követően.

[19] Egyetértett a másodfokú bíróság mind a fellebbviteli főügyészség átiratában, mind Terhelt2 II. r. vádlott védőjének írásbeli fellebbezésében és perbeszédében elhangzottakkal a tekintetben, hogy az elsőfokú ítélet [37] bekezdésében foglaltak mind olyan megállapítások az elsőfokú bíróság részéről, amelyek tényekkel alá nem támasztható szubjektív feltételezéseket tartalmaznak, így azoknak a bizonyítékok értékelése körében több szempontból sincs helye. Egyfelől azért, mert azok nem ellenőrizhető tények, hanem csak szubjektív feltételezések, másrészt azért, mert a büntetőjogban kizárólag a teljes bizonyosságnak van helye.

[20] Kiemelten indokolt foglalkozni Terhelt2 II. r. vádlott első – 2020. december 10. napján 19:55 órakor kezdődő – gyanúsított kihallgatása során elhangzottakkal, mert az elsőfokú bíróság döntően – de korántsem kizárólagosan – e vallomásra alapozta a tényállást és ennek eredményeként a mindkét terheltet marasztaló ítéletét. E vallomás értékelhetőségét és törvényes felhasználhatóságát a védelem erősen vitatta, amelynek lényege az volt, hogy a II. r. vádlott első gyanúsított vallomása bizonyítékként azért nem értékelhető, mert egyrészt a meghallgatásakor kábítószer és/vagy egyéb tudatmódosító szer hatása alatt állt, másrészt nem volt védője az eljárási cselekmény lefolytatásakor. Az elsőfokú bíróság az ítélete [33]-[42] bekezdéseiben részletesen bemutatta a II. r. vádlott első kihallgatásának körülményeit, megvizsgálta és értékelte az e körben rendelkezésre álló okirati bizonyítékokat, amelyeknek eredményeként az ítélete [45]-[52] bekezdéseiben részletesen kifejtette, hogy miért fogadta el a szóban forgó gyanúsított vallomást, mint bizonyítékot. Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének felülbírálata során e kérdéssel foglalkozva megállapította, hogy Terhelt2 II. r. vádlott első gyanúsított kihallgatásáról készült jegyzőkönyv bizonyítékként értékelhető, mert a közokiratból megállapítható, hogy a gyanúsított kihallgatáskor nem merült fel olyan körülmény, amely arra utalt volna, hogy a II. r. vádlott nem volt kihallgatható állapotban, és ilyenre kihallgatásakor maga Terhelt2 sem hivatkozott. Az elsőfokú bíróság e körülményre vonatkozóan tanúbizonyítást folytatott le, meghallgatta név2t, aki a II. r. vádlott kihallgatását vezette a vitatott alkalomkor. A tanú a tárgyaláson elmondta, hogy a II. r. vádlott gyanúsított kihallgatása előtt meggyőződött arról, hogy a vádlott nem állt kábítószer hatása alatt, vallomása megtételekor a vallomástétel érdekében semmilyen nyomás alatt nem állt, abszolút a vádlott döntése volt, hogy vallomást tesz (2023. június 17. napján tartott tárgyalásról készült 163. számú jegyzőkönyv).

[21] Ide tartozik az a körülmény is, hogy a kábítószer fogyasztás önmagában nem azonosítható a kábítószertől befolyásoltság állapotával, ezért, ha még tényyszerű adat merült is volna fel a II. r. vádlott kábítószer fogyasztására, az nem jelentette volna automatikusan azt is, hogy ő kábítószertől befolyásolt állapotban volt. Egyetértett az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontjával a tekintetben, hogy a II. r. vádlott maga is magyarázatot adott a vallomása megtételének okára, amikor azt állította, hogy a kényszerintézkedés alól szabadulni akart, illetve egyezséget kívánt kötni a hatóságokkal, az önmagát és társát terhelő vallomását átgondoltan tette meg és mindezt más, objektív bizonyítékok is messzemenően alátámasztották, úgymint a telefonjából nyert adatok, fényképek. Szintén a II. r. vádlott első gyanúsítottai vallomásának valóságtartalmát erősítette meg tanú nyilatkozata is. Nem elhanyagolható körülmény, hogy Terhelt2 II. r. vádlott utóbb – már védője jelenlétében – úgy nyilatkozott, hogy saját belátása szerint döntött úgy, hogy első nyilatkozatának megtételekor a védője nélkül is vallomást tesz egyezség megkötése reményében (2020. szeptember 4-i gyanúsítottai kihallgatás), ennél fogva ilyen szempontból sem volt megkérdőjelezhető a beismerő és a társát is terhelő első gyanúsítottai vallomása, továbbá a 2019. év december hó 12. napján tartott ülésen a II. r. vádlott a nyomozási bíró előtt is fenntartotta a korábbi vallomását azzal a megszorítással, hogy mindössze cselekményének jogi minősítését igyekezett lejjebb szorítani, mert saját magatartását kábítószer birtoklásaként értékelte (nyomozati iratok 643. oldal).

[22] Terhelt2 II. r. vádlott első gyanúsítottai kihallgatása alkalmával a védő eljárásával, illetve annak hiányával kapcsolatos eljárásjogi aggályok tekintetében az volt megállapítható, hogy a nyomozóhatóság 2019. december 10. napján 15 óra 5 perckor rendelt ki védőt a II. r. vádlottnak, a nyomozati iratok között található hivatalos feljegyzés szerint a védő tájékoztatása a kirendelés tényéről és a tervezett nyomozati cselekményről – helyesen – 15 óra 16 perckor megtörtént (az elsőfokú ítéletben nyilvánvaló elírás folytán szerepel a [34] pontban 16 óra 16 perc). Az is megállapítható volt az iratok alapján, hogy a II. r. vádlott első gyanúsítottai kihallgatásakor meghatalmazott védője nem volt, tanú10 védő a II. r. vádlott házastársa által adott meghatalmazását – amely 2020. december 16. napján kelt – csak 2020. december 16. napján csatolta, erre figyelemmel a II. r. vádlott első gyanúsítottai kihallgatásán meghatalmazott védőként nem lehetett jelen.

[23] A Be. 44. §-a határozza meg azokat az eseteket, amikor a büntetőeljárásban a védő részvétele kötelező. A bírósági eljárás általános szabályai között, a LXX. Fejezet „Jelenlét a bíróság eljárásban” fejezetcím alatt lelhető fel „A védő jelenléte a tárgyaláson” alcím. A Be. 434. §-a értelmében, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a tárgyaláson a védő jelenléte kötelező, ha a büntetőeljárásban védő részvétele kötelező. A két jogszabályi rendelkezés összevetéséből kétséget kizáróan kitűnik, hogy nem lehet egyenlőség jelet tenni a védőnek a büntetőeljárásban való részvételére vonatkozó szabályok, valamint a védő tárgyalási jelenléte között. Másként fogalmazva a védő általában vett részvétele a büntetőeljárásban nem jelent egyben kötelező részvételi jogot és köteleességet az egyes eljárási cselekményeknél. Ezzel ellentétben szűkebb és szigorúbb rendelkezést fogalmaz meg a Be. 434. §-a, amely kimondottan a védő tárgyalási kötelező jelenlétét írja elő abban az esetben, ha a védő részvétele a büntetőeljárásban egyébként is kötelező. Hangsúlyozandó azonban, hogy ez utóbbi rendelkezés a védő tárgyalási jelenlétére vonatkozik. A nyomozati iratok alapján megállapítható, hogy a II. r. vádlott részére a nyomozóhatóság a Be. 46. § (4) bekezdésében és a Be. 387. §-ában foglaltaknak megfelelően védőt rendelt ki, tehát a Be. 385. §-a szerinti kihallgatásakor volt törvényes védője Terhelt2 II. r. vádlottnak. Ebből a szempontból nincs ügydöntő és a bizonyíték bizonyító erejét kizáró jelentősége annak a körülménynek, hogy bár

a védő a kirendeléséről értesült, a kihallgatás időpontjával tisztában volt, módja és lehetősége volt azon megjelenni, mert észszerű időben értesítették őt arról, de mindezek ellenére nem jelent meg, mert jelezte, hogy más irányú elfoglaltsága miatt az eljárási cselekményen nem tud részt venni. A Be. 387. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően tartalmazza a kihallgatásról készült jegyzőkönyv azt is, hogy a kirendelt védő a kihallgatáson nem tud megjelenni, ennek ellenére Terhelt2 akként nyilatkozott, hogy vallomást kíván tenni. A fentiekre figyelemmel rögzíthető, hogy a II. r. vádlott első gyanúsított ki hallgatására törvényesen került sor, ezért a II. r. vádlott védőjének a vallomástétel körülményeire vonatkozó bizonyítási indítványa nem foghatott helyt.

[24] Az elsőfokú bíróság az ítéltábla számára is meggyőző érveléssel vetette el Terhelt1 I. r. vádlottnak és védőjének név¹⁴ nevű bérlőre vonatkozó hivatkozását is, miután megállapíthatóan Terhelt1 I. r. vádlott csak egy évvel az elfogását követően hivatkozott az albérlőre, méghozzá olyan körülmények között, hogy megalapozott kételyeket ébresztett a vallomás hitelessége tekintetében annak időzítése és dátumozása. E körülményekkel a törvényszék is részletesen foglalkozott, az ezekkel kapcsolatos hivatkozásokat megfelelő indokolás mellett vetette el.

[25] Az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját a névtelen bejelentő kiléte felderítésének szükségtelensége, továbbá a fóti ingatlanon végzett eljárási cselekmény törvényességével kapcsolatosan is, ezért az I. r. vádlott védőjének kifogása nem vezetett eredményre.

[26] Nem tévedett akkor sem az elsőfokú bíróság, amikor Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában tanú⁶ tanú vallomását nem fogadta el, mert az olyan mértékben volt hiteltelen, amelyre tényállást alapozni értelemszerűen nem lehetett.

[27] Az irányadó tényállás alapján a Fővárosi Törvényszék okszerűen vont következtetést mindkét vádlott bűnösségére és a cselekmények jogi minősítése is mindenben megfelel a büntető anyagi jogi rendelkezéseknek.

[28] Terhelt2 II. r. vádlott védekezésével szemben tényként állapítható meg, hogy a kábítószer tárolására, porciózására, terjesztésére vonatkozó megbízás Terhelt1 I. r. vádlottól érkezett, továbbá a II. r. vádlott éppen a körülményekből (porciózás, tárolás, valamint az ezekhez általában szokásos eszközök) minden kétséget kizáróan tudta, hogy az I. r. vádlott és ezáltal a saját tevékenysége is kereskedelmi tevékenység, amelyet mindketten a kábítószer tovább-értékesítése céljából folytattak. Nem volt jelentősége e körben annak a szakértői megállapításnak, hogy az I. és II. r. vádlottnál lefoglalt kábítószeresek közös eredete nem igazolható, miután azok lefoglalására több mint két hónap eltéréssel került sor.

[29] Nem osztotta az ítéltábla Terhelt2 II. r. vádlott védőjének fellebbezésében az eltérő – enyhébb – jogi minősítés érdekében kifejtett érvelését. A védő által felhívott ítéltáblai döntések tényállása alapvetően eltér a jelen ügyben megállapított történeti tényállástól. Az elsőként felhívott ítéltáblai döntés szerint a kereskedés megállapításához szükség lett volna arra is, hogy Terhelt2 II. r. vádlott már előzetesen kereskedéssel összefüggő tevékenységet folytasson. Kétségtelen tény, hogy a II. r. vádlott előzetesen „nem készült fel” a kereskedésre, azonban az I. r. vádlott megkeresésének elfogadását követően minden tevékenysége ez

irányba mutatott és célirányosan a kereskedői tevékenység bírói megítéléséhez általában szükséges magatartásokat tanúsította. A kábítószer tárolta, adagolta, az egyedi fogyasztói mennyiségekre kiszerezte, tehát a vádlott a kábítószer forgalmazásában tényszerűen részt vett, magatartása e bűncselekmény tényállását teljes egészében kimerítette, ezért az elviekben enyhébb megítélésű forgalomba hozatal megállapítása szóba sem kerülhetett. Szintén nem értett egyet az ítéltábla azzal a védői jogi érveléssel sem, hogy a II. r. vádlott magatartását legfeljebb akkor lehetne befejezett kábítószer-kereskedelemként értékelni, amennyiben adat merült volna fel arra, hogy ő már a jelen cselekményt megelőzően is ilyen vagy ehhez hasonló tevékenységet folytatott. A kialakult bírói gyakorlat szerint a kábítószer-kereskedelem megállapításához nem szükséges a korábbi kereskedés feltétele, hiszen ilyen tényállási elemet nem tartalmaz a vonatkozó anyagi jogi rendelkezés, egyebekben pedig a II. r. vádlott magatartása maradéktalanul illeszkedik a törvényben megfogalmazott kereskedői tevékenység tényállási elemeibe. Helytállóan fejtette ki az elsőfokú bíróság ítélete [113] bekezdésében, hogy a kereskedés magában foglal bármilyen tevékenységet, amely elősegíti a kábítószer eljuttatását a viszonteladóhoz, illetve a fogyasztóhoz, így pl. a kábítószer csomagolását, tárolását, szállítását, elosztását is (Bk. 155. számú állásfoglalás II/5/b. pont). Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a bűncselekmények jogi minősítését mindkét vádlott esetében helyesnek találta.

[30] A Fővárosi Törvényszék az ítélete [143]-[144] bekezdéseiben részletesen számot adott az I. r. vádlott védője által előterjesztett bizonyítási indítványok elutasításáról. Mind a név14 felkutatására és tanúkénti meghallgatására, mind a további tanúk, illetve toxikológus szakértő bevonására irányuló indítványok elutasításakor törvényesen járt el az elsőfokú bíróság és az ott kifejtettek alapján az ítéltábla sem találta szükségesnek további bizonyítás felvételét.

[31] A büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el [Btk. 79. §]. A büntetést a Btk.-ban meghatározott keretek között, céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez [Btk. 80. § (1) bekezdés]. A bünteteskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. számú Büntető Kollégiumi vélemény (a továbbiakban: 56. BK vélemény) is rögzíti, hogy a bíróság által megállapított minősítéshez kapcsolódó büntetési keret – figyelembe véve a Btk. Általános Része rendelkezéseit is – büntetést meghatározó alapvető tényező. Ez jelöli ki azokat a határokat, amelyek között a súlyosító és enyhítő (összefoglalóan a büntetést befolyásoló) körülmények a büntetést alakíthatják. A büntetést befolyásoló körülményeket nem elvont általánosságban, nem mechanikusan, hanem a konkrét ügy tényeire vonatkoztatva, egymással egybevetve, összefüggésükben kell értékelni, és a határozatban megindokolni. Nem az enyhítő és súlyosító körülmények száma, hanem az adott esetben meglévő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál.

[32] A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság alapvetően helyesen sorolta fel és a súlyuknak megfelelően értékelte a vádlottak javára szóló enyhítő és a terhükre értékelendő súlyosító körülményeket. Az enyhítő körülmények tekintetében nagyobb nyomatékot tulajdonított az ítéltábla mindkét vádlottat illetően a jelentősebb időmúlásnak. E körülmény még nyomatékosabban értékelendő Terhelt I. r. vádlott esetében, aki az eljárás során mindvégig letartóztatásban volt. A súlyosító körülmények annyiban egészítendő ki ugyancsak mindkét terhelt vonatkozásában, hogy ilyenként értékelte a másodfokú bíróság azt a körülményt, mely szerint a bűncselekményt a vádlottak több különböző fajtájú kábítószerre

követtek el és ugyancsak súlyosító körülmény – egyetértve az ügyészség álláspontjával – a kábítószeres cselekmények elszaporodottsága. A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a kábítószer-kereskedelem büntetteként értékelt cselekmények mintegy egyharmadát követik el Budapesten és Pest megyében: 2016-2018. június 30. napja között megvalósított 1502 bűncselekményből 546 bűncselekményt, 2018. július 1. napja és 2020. december 31. napja között elkövetett 1344 ilyen minősítésű bűncselekményből 587-et Budapesten és Pest megyében követtek el. Az adatok a kábítószer-kereskedelem bűncselekmény Budapesten és Pest megyében megvalósuló számának és az országos adatokhoz viszonyított arányának emelkedését is mutatják (egyéb érdekelt⁴ Bűnügyi Statisztikai Rendszer adatai). A büntetés kiszabásnál jelentőséggel bíró körülmények fentiek szerinti kiegészítése mellett sem látott okot azonban az ítéltábla a vádlottak büntetésének súlyosítására, ugyanakkor a szankciók enyhítését sem látta indokoltnak, mert az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetések szükségesek és egyben elegendők a Btk. 79. §-ában meghatározott büntetési célok eléréséhez. Az enyhítés már csak azért sem foghatott helyt, mert meglehetősen nagy mennyiségű kábítószerrel van szó, továbbá az I. r. vádlottal szemben kiszabott büntetés halmazati büntetés, míg a II. r. vádlott visszaeső. Ilyen körülmények között a törvényszék által meghatározott büntetések tettarányosak és szükségesek is az egyéni-és általános megelőzés érdekében. Erre figyelemmel az ítéltábla a kiszabott büntetés lényeges súlyosítására, azonban annak enyhítésére sem látott indokot, így az ügyészség hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabására irányuló fellebbezése – csakúgy, mint a védelemnek a tartam mérséklésére irányuló fellebbezése – a Be. 605. § (2) bekezdésében rögzített rendelkezést is szem előtt tartva, nem vezetett eredményre.

[33] A szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, az előzetes fogvatartás beszámítására, továbbá a feltételes szabadságra bocsáthatóság legkorábbi időpontjára vonatkozó elsőfokú rendelkezések mindkét vádlott esetében törvényesek.

[34] Tévedett a Fővárosi Törvényszék, amikor Terheltl I. r. vádlottat végleges hatállyal kiutasította Magyarországról. Az I. r. vádlott kiutasítása a Btk. 59. § (1), (3) és (4) bekezdés b) pontjában írt rendelkezéseknek megfelel, azonban figyelemmel arra, hogy az I. r. vádlott a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező Európai Unió állampolgár is a Btk. 60. § (3) bekezdésének utolsó mondata értelmében végleges hatállyal nem utasítható ki. Az ítéltábla ezért a kiutasításra vonatkozó elsőbírői rendelkezést akként változtatta meg, hogy Terheltl kiutasítását a határozott idő felső határában állapította meg.

[35] Az ítélet egyéb rendelkezései – a bűnjelekkel kapcsolatos és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezései – szintén megfelelnek a hatályos jogszabályi rendelkezéseknek.

[36] Terheltl I. r. vádlott az elsőfokú nem jogerős ítélet kihirdetését követően is letartóztatásban volt, amely időtartamot a másodfokú bíróság a vele szemben kiszabott szabadságvesztés tartamába beszámította a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdéseinek felhívásával.

[37] A másodfokú eljárásban – fordítási és tolmácsdíjként – felmerült bűnügyi költségről a Be. 613. § (1) bekezdése alapján rendelkezett az ítéltábla és arról megállapította a Be. 576. § (1) bekezdés b) pontja alapján, hogy azt az állam viseli.

[38] A Fővárosi Ítéltábla a kifejtettek értelmében az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdésében írtakra figyelemmel a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, míg a törvényszék ítéletének egyéb rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdésének felhívásával helybenhagyta.

Budapest, 2024. év március hó 19. napján

Nagyné dr. Drahos Ibolya s.k. a tanács elnöke, Dr. Németh Nándor s.k. előadó bíró, Dr. Zsótér Zsuzsanna s.k. bíró

A Fővárosi Törvényszék 93.B.344/2021/195. számú ítélete – a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bf.339/2023/47. számú ítéletében írt változtatással – Terhelt1 I. rendű, valamint Terhelt2 II. rendű vádlott tekintetében 2024. március 19. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2024. év március hó 19. napján

Nagyné dr. Drahos Ibolya s.k.

a tanács elnöke